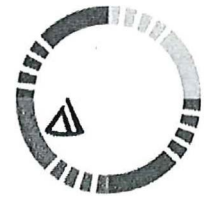

Utredning Ruvhten Sijte

2019-12-02

dnr 6.2.7-2019-1547

Sámediggi
Sámedigge
Sámiédiggie
Saemiedigkie

Till: Näringsdepartementet
Länsstyrelsen Jämtlands län

Utredning gällande markavtal Ruvhten Sijte

Inledning

Denna utredning avser att behandla Ruvhten Sijtes brist på åretruntmark och varför situationen ser ut som den gör idag. Ruvhten Sijte högsta renantal är fastställt till 5 000 renar i vinterhjorden.

Renskötselrätten är enligt 1 § rennäringslagen (1971:437) den rätt som personer av samisk härkomst har att använda mark och vatten till underhåll för sig och sina renar. Renskötselrätten omfattas av egendomsskyddet i regeringsformen och är en civil rättighet som grundas på urminnes hävd vilken förvärvats genom att man under en lång tid brukat marken utan att någon hindrat en. Renskötselrätten är grundlagsskyddad och svenska myndigheter har en skyldighet att främja det samiska folkets möjligheter att behålla, utveckla och utöva sin kultur och sitt samfundsliv. Renskötsel är en av förutsättningarna för bevarandet av den samiska kulturen.

Bristen på åretruntmarker går långt tillbaka i tiden och det första avtalet om upplåtelse av nyttjanderätt till renbete på privata marker tecknades 1973. Ruvhten Sijtes sedvanerätt till bete omfattar inte privata marker och de är hänvisade enbart till skattefjällen. Detta har prövats i den s.k. Härjedalsdomen vilken innebar att samebyn inte har någon av avtal oberoende rätt till renbete på fastigheterna "mellan åarna" (området mellan Tännån och Ljusnan).

Dagens situation för Ruvhten Sijte måste förstås i en historisk kontext. Både avvitringen och renbeteskonventioner har påverkat dagens brist på åretruntmarker.

Historik

Avvittring

Avvittringen i Härjedalen var helt klar 1872. Både samer och bönder nyttjade fjälltrakterna för sin försörjning vid denna tid. Samerna för renskötsel och bönderna för fäboddrift (som expanderade kraftigt på 1800-talet tillsammans med en stor befolkningsökning). I Härjedalen beskrevs landskapet som kargt och tillgången till myrslåtter för jordbrukarna var dålig. De bästa slåttermarkerna fanns i fjälltrakterna där jordbrukarna betade sin boskap och samlade lav inför vintern. Det innebar att konkurrensen om markerna avsåg även sommarbete (vilket inte var fallet i större delen av övriga renskötselområdet). Skogarna hade inte något större kommersiellt värde vid denna tid. Istället var jordbruket med tillhörande boskapsskötsel

viktig för försörjningen och jordbruket använde sig av vitt spridda fåbod- och slåtterställen. När så avvitrningen genomfördes skulle den se till att markerna kunde förse ett visst antal djur per jordbruk med foder. Det behövdes stora arealer mark för att kunna ersätta de tidigare fåbod- och slåtterställena. Hemmansägare och innehavare av jord fick uppge vilka marker de brukade och ansåg sig ha rätt till. Samerna förväntades inte göra detsamma utan fick, efter att hemmansägarna fått sitt, nöja sig med resten av markerna för renbete.¹ Av proposition om inköp av utvidgningshemman i Jämtlands län som kom 1887 framgår att nödvändig hänsyn inte tagits till samernas behov vid avvitrningen inom Jämtlands län då stora områden samerna brukat vår och höst upplåtits till enskilda. Detta resulterade i att samerna fick stora svårigheter att hålla kvar renarna på renbetesfjällen i maj eftersom renarna strövade ner till gräsbevuxna områden för att beta då färskt bete saknades i fjällen. Områden som upplåtits till enskilda. Det uppmärksammades även att renbetesfjällen inte bara var för trånga för samernas behov utan enskildas ägor hade även skurit av markerna så att det saknades sammanhängande betesområden för renskötseln. Sådana enskilda ägor var svåra att skydda mot intrång av renar vid deras stövningar.²

Av Högsta domstolens beslut gällande Ruvhen Sijtes resningsansökan framgår att "såväl den utredning som lades fram i rättegången som de omständigheter som Ruvhten Sijte har åberopat i resningsärendet tyder på att samernas intressen eftersattes i samband med avvitrningarna."³

Renbeteskonventioner

1751 fastställdes riksgränsen mellan Sverige och Norge. Förutom gränsöverenskommelsen gjordes ett tillägg om de gränsöverflyttande samernas rättigheter – Lappkodicillen. Av den framgick bl. a. att de gränsöverflyttande samerna inte skulle hindras att bedriva sina näringar, inte heller den gränsöverskridande renskötseln. 1905 upplöstes unionen mellan Sverige och Norge och 1919 ingicks den första renbeteskonventionen mellan länderna. 1919 års renbeteskonvention begränsade de svenska samernas betesrätt i Norge starkt vilket bl. a. ledde till tvångsflyttningar av renskötande samer i norra Sverige. Av Kungl. Maj:ts proposition nr 201 (prop. 1919:201) framgår att Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jämtlands län ansåg att den stängning av gränsen som konventionen skulle innebära även skulle medföra ett ökat behov av inköp av mark för utvidgning av renbetesfjällen där dessa inte var tillräckligt stora eller avgränsade p.g.a. privata marker eftersom renbetet inte skulle kunna nyttjas rätt.⁴ En ny renbeteskonvention antogs den 9 februari 1972 vilket innebar ytterligare inskränkningar i betesrätten. Den innebar att ett riksgränsstängsel upprättades mellan Sverige och Norge och Ruvhten Sijte förlorade betesrätt på norska sidan gränsen.

Enligt det förslag som finns utökas inte Ruvhten Sijtes betesområde till norsk sida av riksgränsen vid en eventuell ny renbeteskonvention. Befintligt riksgränsstängsel påverkar dock Ruvhten Sijte negativt på vintern eftersom riksgränsstängslet snöar över och det norska distriktet Gåebrien sijte (Riast-Hylling reinbeitesdistrikt) betar vinterbete på svenska sidan gränsen.

¹ SOU 2006:14, s 163 ff

² SOU 2006:14 s. 172 ff.

³ Högsta domstolens beslut den 23 februari 2013, mål Ö 3617-14

⁴ Kungl. Maj:ts proposition nr 201

Markavtal

Statlig avtalspart

- Inför riksgränsstängningen mot Norge blev behovet av åretruntmarker större och ett avtal om upplåtelse av nyttjanderätt till renbete tecknades den 27 mars 1973 mellan privata fastighetsägare och svenska staten, företräd av Lantbruksnämnden i Jämtlands län. Avtalet omfattade ca 32 000 ha och upphörde att gälla 30 september 1993.
- ⌘ Kostnaden för arrendet belastade Samefonden. Tännäs sameby motsatte sig detta och ansåg att det var staten som skulle stå kostnaden.
 - ⌘ Avtalet förlängdes sedan till den 30 september 2000. Avtalspart vid förlängningen var staten, genom Länsstyrelsen i Jämtlands län.

Syssloman

- ⌘ Den 30 mars 2001 förordnades syssloman för Ruvhten Sijte. Inför beslutet om förordnande av syssloman hade det saknats möjlighet att bedriva en organiserad verksamhet inom Ruvhten Sijte. Länsstyrelsen förordnade en av dem anställd, Jone Bixo, som syssloman. Sysslomannen tecknade ett nytt avtal med markägarna men denna gång med Ruvhten Sijte som avtalspart, inte staten som tidigare. Avtalet gällde från den 1 oktober 2000 med en uppsägningstid på ett år. Samebyn protesterade mot denna lösning och ville att staten fortsatt skulle stå som avtalspart.⁵ Vidare tecknade sysslomannen avtal med markägare som tidigare inte omfattats av avtal, samebyn hade fått beta sina renar på markerna utan avtal.
- ⌘ Avtalet sades upp av markägarna i juli 2019 då samebyn inte har betalat arrendet på 4 år.

Expropriation

Inför 1973 års avtal mellan staten och markägarna fördes frågan om expropriation upp. Länsstyrelsen i Jämtlands län hemställde om tillstånd till expropriation av renbetesrätt på vissa fastigheter i Tännäs socken för all framtid.⁶ Jordbruksdepartementet medgav den 14 december 1973 tillstånd till expropriation av nyttjanderätt för fjällrenskötselns behov inom vissa fastigheter i Tännäs socken, Jämtlands län. Expropriationen skulle fullföljas genom ansökan om stämning till domstol senast den 1 december 1974.⁷ Ansökan fullföljdes dock inte då de aktuella markägarna undertecknade avtal om upplåtelse av nyttjanderätt på renbete.

Samefonden

Lantbruksstyrelsen anförde 1974 i förslag till beslut gällande kostnaderna för arrende av viss renbetesrätt i Tännäs kommun att 800 000 kr skulle utbrytas ur Stensjöfonden för att bilda en särskild delfond ur vilken kostnader med anledning markarrendeavtalet skulle belastas. Medlen skulle rekvireras av Lantbruksstyrelsen som sedan betalade till markägarna.

⁵ Protokoll extra bystämma den 3 augusti 2001, § 11.

⁶ Expropriationsansökan 30 juni 1971, Länsstyrelsen Jämtland, dnr 1971.71.

⁷ Tillstånd till expropriation 14 december 1973, Jordbruksdepartementet, dnr 986/71

Samefonden regleras i Rennäringsförordningen (1971:437) och ur samefonden lämnas i mån av tillgång på medel bidrag för att främja och stödja rennäringen, den samiska kulturen och samiska organisationer. Detta kan vara inköp eller arrende av mark för renskötsel, rennäringens rationalisering och andra åtgärder till främjande av rennäringen och främjande av den samiska kulturen och samiska organisationer. Förvaltningen av samefonden ska bekostas med medel ur fonden. Fondmedel betalas ut av Kammarkollegiet.

Det är styrelsen för samefonden, eller den myndighet som styrelsen bestämmer, som får besluta om villkor för användningen av bidrag. Vid beslut i ett enskilt fall får sådana villkor inte meddelas annat än i samband med beslut.

Samefondens styrelse ska ge förslag gällande hur mycket bidrag som får lämnas ur fonden varje år. Styrelsen föreslår även hur mycket som högst för användas för att främja rennäringen. Den del av samefondens medel som används för att främja rennäringen används huvudsakligen för underhåll av renskötsel­anläggningar.

Regeringen fastställer årligen, efter förslag av styrelsen för Samefonden, det högsta sammanlagda belopp som får lämnas ur fonden. Utöver det beloppet får fondstyrelsen disponera medel som tillförts fonden för särskilda ändamål.

Ansökan om bidrag ur Samefonden görs skriftligen hos fondens styrelse.

Dämning av Lossen

Ruvhten Sijte har även påverkats av dämningen av sjön Lossen. Dämningen gjordes i början på 1960-talet och medförde att landsvägen drogs om, tidigare gick den på norra sidan sjön och flyttades till södra sidan sjön. Detta har medfört att vissa betesområden försvunnit för Ruvhten Sijte.

✕ Myskoxar / Flytt av kalvmärkningshage

På grund av förekomst av myskoxar och att de fick ett fredat område på Rödfjället fick Ruvhten Sijte flytta sin kalvmärkningshage från Rödfjället på södra sidan Tännån till Långbrottet på norra sidan Tännån under 1980-talet. Myskoxarna försvårade renskötseln och rev ner hagar/stängsel och orsakade mycket merarbete. Kalvmärkningshagens placering idag medför att renarna i större utsträckning strövar ner i områden "mellan åarna" både under och efter kalvmärkningstider och där uppstår konflikt med markägare. Sommarbetet ligger söder om Tännån och eftersom det saknas naturliga gränser mellan dessa områden uppsöker renarna området mellan åarna vid vissa väderförhållanden. Det är även svårare med stängslade områden i närheten av myskoxarna eftersom de river ner dem.

Förutsättningar för renskötsel

Samer, deras livsstil och kultur åtnjuter ett folkrättsligt skydd genom Förenta nationernas konvention om mänskliga och politiska rättigheter (ICCPR), artikel 27. Konventionen stadgar en rätt för urfolken och minoriteter att kräva skydd av staten för sin livsstil.

FN:s kommitté för de mänskliga rättigheterna (MR-kommittén)⁸ är ett internationellt övervakningsorgan för ICCPR med tolkningsauktoritet över konventionen (artikel 28). MR-kommittén har ställt upp tre huvudsakliga krav för att acceptera åtgärder rörande urfolk och minoriteter. Ett av dessa är att den traditionella näringen inte får bli tillintetgjord.⁹ Enligt den praxis som MR kommittén utvecklat omfattar ICCPR även ett skydd för urfolken (och inte endast nationella minoriteter som den enligt ordalydelsen refererar till) och dess kultur. Med kultur ska enligt angiven praxis även avses traditionella näringar som t.ex. samers renskötsel. Ett urfolks traditionella landområde och möjligheter att bedriva sin kulturellt betingade näringsform får aldrig inskränkas i sådan utsträckning att de lokalt påverkade individerna förlorar sin möjlighet att försörja sig genom sin traditionella näringsform. Detta innebär att ICCPR artikel 27 i princip skyddar varje enskild renskötarens rätt att bedriva en hållbar renskötsel. Då detta är ett absolut krav enligt ICCPR krävs det att det vid varje inskränkning utförs en utvärdering om hur stor påverkan det blir för urfolket och folkets möjlighet att bedriva sin näringsform.¹⁰

ICCPR artikel 27 har accepterats som en internationell sedvanerättslig norm.¹¹ Samers renskötsel är en mänsklig rättighet med skydd av artikel 27 i ICCPR. Artikeln medför en *skyldighet* för staten att garantera att samer inte fråntas rätten att utöva sin kultur, renskötsel *inom varje renskötseområde*. Detta innefattar skyldighet att se till att lagstiftning och administrativ praxis gör det möjligt att förverkliga denna rättighet.¹²

Traditionell renskötsel innebär t.ex. att flytt med renhjord efter mark utan lastbil och s.k. strövflytt (renar strövar själva allteftersom mot sitt mål) ska vara möjligt att genomföra samt att renarna ska kunna hållas på naturbete året runt istället för att fodras med framställt foder. I proposition med förslag till lag om hushållning med naturresurser m.m. (prop. 1985/86:3) framgår samma sak, att "Rennäringen är en förutsättning för den samiska kulturen. Riksdagen har i olika sammanhang uttalat att den samiska kulturens fortlevnad måste garanteras. Detta innebär att det måste finnas grundläggande förutsättningar för rennäringen inom i princip varje sameby, nämligen en säker tillgång till sådana områden inom både åretruntmarkerna och vinterbetesmarkerna som har avgörande betydelse för möjligheterna att bedriva renskötsel. Det kan gälla bl.a. flyttningsleder, särskilt sådana avsnitt där på grund av terränghinder m.m. alternativa framkomstvägar saknas. Det kan också gälla viktiga kalvningsland och områden med särskilt goda betesförhållanden. De viktigaste delarna av renskötsemarkerna bör därför ges ett starkt skydd i RNL mot exploatering."¹³ Vidare konstateras att det är av största betydelse för renskötelsen att det finns funktionella samband mellan olika delområden.¹⁴ Propositionen behandlar frågan om

⁸ MR kommittén är FN:s råd för mänskliga rättigheter och har det övergripande ansvaret för mänskliga rättigheter inom FN.

⁹ Se bl.a. Bertil Bengtsson "Samerätt", s. 16.

¹⁰ Se t.ex. de finska Länsmansmålen, Illmari Länsman et al v. Finland 511/1992, och Jouni E. Länsman et al v. Finland 671/1995.

¹¹ Se t.ex. "Anaya, Indigenous Peoples in International Law" (1996), s. 100

¹² Se de finska Länsmansmålen, Illmari Länsman et al v. Finland 511/1992, och Jouni E. Länsman et al v. Finland 671/1995. Jfr även art 2 i ICCPR.

¹³ Prop. 1985/86:3 s. 57

¹⁴ Prop. 1985/86:3 s. 58.

riksintresseområden men visar tydligt på renskötselns förutsättningar och roll för den samiska kulturens fortlevnad.

Miljökvalitetsmål Storslagen fjällmiljö

Förutom att Ruvhten Sijte är i behov av sammanhängande åretruntmarker och att staten har ett särskilt ansvar att säkerställa att det i framtiden finns tillgängliga renbetesmarker för att samer fortsatt ska kunna bedriva renskötsel i området har riksdagen antagit 16 miljökvalitetsmål och ett generationsmål som går ut på att vi till nästa generation vill lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Arbetet med att nå dessa mål utgör grunden för den nationella miljöpolitiken och miljökvalitetsmålen med preciseringar som ska ge en långsiktig målbild för miljöarbetet och fungerar som en vägledning för hela samhällets miljöarbete, såväl myndigheters, länsstyrelser, kommuners, som näringslivets och andra aktörers.

Ett av Sveriges miljökvalitetsmål är *Storslagen fjällmiljö*. Riksdagens definition av miljökvalitetsmålet *Storslagen fjällmiljö* är följande "Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar."

Renen är en viktig del av fjällens ekosystem och ingår i definitionen av fjällmiljöns ursprunglighet. Av miljökvalitetsmålet *Storslagen fjällmiljö* framgår att de samiska traditionella kunskaperna och renskötselns framtid är avgörande för att nå miljömålet då renen är det enskilt viktigaste betesdjuret i fjällen.¹⁵ Olika intrång i renbetesmarkerna försvårar för renskötseln och därmed minskar även den positiva effekten som renbetet har för den biologiska mångfalden i fjällområdet.¹⁶ En av åtta preciseringar av miljökvalitetsmålet *Storslagen fjällmiljö* är fjällens miljö tillstånd som säger att "Fjällens värden för rennäringen är bevarade och fjällens karaktär av betespräglad, storslaget landskap med vidsträckta sammanhängande områden är bibehållen." Ytterligare en precisering är ekosystemtjänster som säger att "Fjällmiljöernas viktiga ekosystemtjänster är vidmakthållna."¹⁷

Om markerna inte får betas av renar riskerar fjällen att förlora dels sin karaktär av betespräglad, storslaget landskap med vidsträckta sammanhängande områden och dels delar av den biologiska mångfalden då samebyn inte kan nyttja delar av fjällområdena av rädsla för att renarna strövar ner på marker utan avtal.

Nytt markarrendeavtal

Sametinget anser att det är staten, via lämplig myndighet, som ska stå som avtalspart vid ett nytt markarrendeavtal avseende åretruntmarker för Ruvhten Sijte. I första hand är det

¹⁵ <https://www.sametinget.se/88889> 2019-11-12

¹⁶ <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Sveriges-miljomal/Miljokvalitetsmalen/Storslagen-fjallmiljo/> 2019-11-12

¹⁷ <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Sveriges-miljomal/Miljokvalitetsmalen/Storslagen-fjallmiljo/Precisering-av-Storslagen-fjallmiljo/> 2019-11-12

marker på södra sidan Tännån som ett nytt avtal ska omfatta, Sametinget ser dock att förhandlingar även bör påbörjas för marker på norra sidan Tännån. Dessa marker skars av riksgränsstängslet och vid förhandlingarna av det första markavtalet var tanken att även dessa marker skulle ingå i avtalet. Som framgår av utredningen är markerna på norra sidan Tännån av sådan karaktär att renarna dras till områdena under försommaren och vid vissa väderförhållanden och det har i alla tider varit svårt att hålla områdena fria från renströvningar och konflikter med markägare uppstår ofta.

Vid tecknande av nytt markarrendeavtal är det viktigt med en lång tidshorisont på avtalet för att trygga renskötselns bedrivande i framtiden. En lång avtalstid bör även vara positivt för berörda markägare. Ruvhten Sijte och berörda markägare bör få stöd med avtalets innehåll vid tecknande av avtal, förslagsvis av tecknande myndighet och med utgångspunkt i tidigare avtal. Sametinget vill inte föregå en sådan process genom att diskutera avtalsinnehåll på detaljnivå.

Även frågan kring de upplupna skulderna måste lösas. Sametinget anser att det är staten som ska bekosta dessa skulder då det är staten, indirekt, genom sysslomannen, som försatt Ruvhten Sijte i denna situation. Sametinget finner tillvägagångssättet vid förordnandet av syssloman anmärkningsvärt av flera orsaker. Det kan inte ha varit okänt för Länsstyrelsen att medlen i Stensjöfonden var på upphällning. Länsstyrelsen förordnar en anställd, Jone Bixo, till syssloman för Ruvhten Sijte och han sedan tecknar avtal med markägarna, mot samebyns vilja, där samebyn står som avtalspart. Sysslomannen hade insyn i samebyns ekonomi och borde inte ha tecknat avtal av den anledningen utan en grundligare utredning kring frågan om avtalspart skulle ha gjorts. Från att staten tidigare varit avtalspart och därmed betalningsansvarig läggs betalningsansvaret på Ruvhten Sijte trots deras invändningar. Staten, via Länsstyrelsen, friskriver sig därigenom ansvar.

Problemen är akuta idag då markägarna sagt upp avtalet. Situationen påverkar Ruvhten Sijte, markägare och berörda myndigheter. Östersunds tingsrätt konstaterade i mål T 268-09 gällande fråga om förbud ska meddelas för renbete på fastighet att "huvuddelen av orsakerna till rennärvaron på fastigheterna, som uppräknats ovan, ligger utanför samebyns kontroll. Risken att renar, oavsett hur intensivt samebyn bevakar ytterkanterna, skulle ta sig in i området mellan åarna är uppenbar. Frågan är då om man kan kräva av samebyn att man för att förhindra att renar tar sig in i kärandenas fastigheter uppför stängsel kring området eller inför en s.k. buffertzona?"¹⁸ Tingsrätten ansåg att det inte skulle vara en skälig inskränkning av renskötselrätten eftersom alltför stora områden i så fall inte skulle kunna nyttjas till bete. I målet stämde fastighetsägare Ruvhten Sijte och yrkade att samebyn inte skulle få använda någon av deras fastigheter mellan Tännån och Ljusnan för bete vid äventyr av vite om 100 000 kr för varje dag sådant bete ändå förekommer. Käromålet ogillades och domen fastställdes senare i hovrätten.

Det är viktigt att komma ihåg att särskilja dessa markägaravtal som avser åretruntmarker från de avtal som är resultatet av Härjedalsprocessen. Härjedalsprocessen avser främst vinterbetesmarker. Det avtal som tecknades 1973 tecknades innan Härjedalsprocessen startade.

¹⁸ Östersunds tingsrätts dom den 25 januari 2011, mål nr T 268-09.

Vid ett tecknande av nytt nyttjanderättsavtal där staten står som avtalspart anser inte Sametinget att kostnaderna bör belasta Samefonden eftersom de medlen ska komma även andra samebyar, samisk kultur och organisationer till godo. Generellt kan sägas att tillgängliga medel i Samefonden tillkommer samer i allmänhet som folkgrupp och ersättningen som hamnar i Samefonden är ett skydd för den kollektiva folkgruppsrätten.¹⁹ Sametingets plenum har vid flera tillfällen ställt sig negativa till att låna till rättsliga processer eller medel för täckande av markarrende för renbete.²⁰ Samefondens mening är att inte bekosta arrenden om inte staten tillskjuter medel till fonden för det.

Expropriation, antingen med äganderätt eller nyttjanderätt, kan möjliggöra en långsiktig lösning på de problem som idag finns i Härjedalen, främst i Ruvhten Sijte. Det kan även vara ett komplement i vissa områden där avtalslösning inte är möjlig. Detta är ett alternativ som bör beaktas vid framtagandet av en lösning.

Sametinget vill påminna om att svenska staten har ett särskilt ansvar att säkerställa att det i framtiden finns tillgängliga renbetesmarker för att samer fortsatt ska kunna bedriva renskötsel i Ruvhten Sijte. De marker som ingår i Ruvhten Sijte är beräknade utifrån förutsättningarna på 1970-talet. Idag är situationen en annan med större intrång och fler aktörer, turismen har ökat med t.ex. utbyggnad av cykelleder, fritidsbostäder m.m. och förutsättningarna för renskötsel har försämrats ytterligare. Genom att åta sig ansvaret som avtalspart gällande nyttjanderätt till renbete och betala upplupna skulder kan staten verka för att den idag ohållbara situationen för både Ruvhten Sijte och berörda markägare kan rättas till. Staten skulle genom detta även ta sitt ansvar till att det i framtiden finns tillgängliga åretruntmarker för Ruvhten Sijte och att deras renskötsel fortsatt kan bedrivas.

I Sametingets ärende har avdelningschef Lars-Ove Sjajn beslutat efter föredragning av jurist Nadja Åstot.

Lars-Ove Sjajn

Nadja Åstot

¹⁹ Sammaträdesprotokoll, Sametinget plenum § 33 2007-05-22-24

²⁰ Sammaträdesprotokoll, Sametinget plenum § 33 2007-05-22-24, § 32 2008-05-20--22